

COLOCVIU STRATEGIC

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”
 CENTRUL DE STUDII STRATEGICE DE APĂRARE ȘI SECURITATE

DOI: 10.53477/1842-8096-22-6

ANALIZĂ EXPLORATORIE ASUPRA MANAGEMENTULUI RESURSELOR DE APĂRARE

Simona-Daniela BORDEA

Exploratory analysis of defense resources management

Abstract: *The purpose of research in the field of defense management in the process of military transformation is particularly important. This paper offers a dual, analytical and comparative perspective on the idea of managing defense resources in an allied context, on the one hand, and at the national level, on the other hand, in the direction of transformation in the field of defense. The main premise of the scientific approach starts from the need to explore the phenomenon in the new tumultuous international context, caused by the hostile and expansionist attitude of some Eurasian states, which test the defense resources and cooperation of sovereign and independent states in the Euro-Atlantic. The second premise is to represent the concept of “transformation” as a continuous process, which requires all areas involved and tangential to develop in the direction established by it.*

In the first part of the paper, based on official and specialized theoretical foundations in the field, the allied environment is evaluated from the perspective of defense resources management. The second part treats the position of the Romanian Army in NATO and the efficiency of the management of defense resources in this context. The eastern flank of the Alliance requires military transformation and the alignment of military capabilities with those of the West, so that it can withstand and counter a possible enemy attack. The final part of the article presents the conclusions, proposals and research gap that foreshadow future issues for further research in the field.

Keywords: resources, transformation, research, defense resources management, NATO, Romanian Army.

Analiză exploratorie asupra managementului resurselor de apărare

Rezumat: *Scopul cercetării în domeniul managementului resurselor de apărare în procesul de transformare militară este deosebit de important. Lucrarea de față oferă o perspectivă duală, analitică și comparativă asupra ideii de gestionare a resurselor de apărare în context aliat, pe de o parte, și la nivel național, pe de altă parte, în direcția transformării în domeniul apărării. Premisa principală a demersului științific pornește de la nevoia de explorare a fenomenului în noul context internațional tumultuos, provocat de atitudinea ostilă și expansionistă a unor state eurasiatice, care pun la încercare resursele de apărare și cooperarea unor state suverane și independente din spațiul euroatlantic. A doua premisă constă în reprezentarea conceptului de „transformare” drept un proces continuu, care obligă toate domeniile implicate și tangențiale să se dezvolte în direcția stabilită de acesta.*

În prima parte a lucrării, având la bază fundamente teoretice oficiale și de specialitate în domeniu, se evaluează mediul aliat din perspectiva gestionării resurselor de apărare. Cea de-a doua parte tratează poziția Armatei României în NATO și eficientizarea managementului resurselor de apărare în acest context. Flancul estic al Alianței necesită transformare în domeniul militar și alinierea capacităților militare cu cele ale Occidentului, astfel încât să poată rezista și contracara un eventual atac inamic. În partea de final a articolului sunt reprezentate concluziile, propunerile și lacuna de cercetare care prefigurează viitoare probleme supuse pentru cercetarea ulterioară în domeniu.

Cuvinte-cheie: resurse, transformare, cercetare, managementul resurselor de apărare, NATO, Armata României.

Introducere

Evenimentele din ultima vreme amenință securitatea statelor membre NATO și siguranța cetățenilor săi și îndeamnă Alianța să ia măsuri în vederea contracarării pericolelor externe prin dezvoltarea capacităților militare și întărirea Flancului estic. Intere-

sele și obiectivele colective urmăresc stabilitatea și pacea în statele membre și parteneri (figura nr. 1). Pentru realizarea acestora se impune existența unui management eficient, coerent și judicios al resurselor de apărare.

Simona-Daniela BORDEA este doctorand în domeniul „Științe militare” în cadrul Universității Naționale de Apărare „Carol I” din București (e-mail:simonadaniela10@yahoo.com).

Figura nr. 1: State membre NATO și parteneri¹

Optimizarea managementului integrat al resurselor de apărare și a capacității de cercetare, dezvoltare și inovare în domeniul militar reprezintă un subiect important atât prin actualitatea sa în prezentul instabil și incert, cât și prin nevoia de a identifica noi căi, inițiative și instrumente de contracarare a unor potențiale evenimente care ar periclita pacea și securitatea lumii.

O analiză exploratorie a managementului resurselor de apărare din perspectiva arhitecturii colective a NATO

Istoria ne-a arătat deseori că fără resurse de apărare adecvate ori fără o bună gestionare a lor, un stat nu își poate îndeplini în totalitate obiectivele naționale.

Politica de securitate și apărare a României are drept piloni apartenența la NATO și UE, precum și Parteneriatul strategic cu SUA, drept pentru care aceasta trebuie să fie flexibilă și dispusă la transformare în contextul noilor realități geopolitice și geostrategice. În acest sens, se poate afirma că problematica resurselor de apărare este una de nivel strategic.

Cadrul normativ național al resurselor de apărare are la bază, pe de o parte, angajamentele, cerințele și recomandările ce rezultă din Procesul NATO de planificare a apărării (NATO Defence Planning Process/NDPP), Conceptul strategic al NATO și Directiva sa politică, și, pe de altă parte, cele ce corespund apartenenței la UE, precum și alte documente de planificare a operațiilor la care România este parte.

La nivel național, Carta Albă a Apărării precizează care sunt resursele alocate apărării naționale (umane, financiare, materiale, inclusiv achiziții pentru apărare, sistemul de cercetare-dezvoltare și inovare, infrastructura de apărare, informaționale) și definește succint modul lor de gestionare la nivel operativ și tactic, având totodată menirea de a sprijini misiunile și operațiile în care România este angrenată.

La nivelul NATO, managementul resurselor con-

stituie un subiect aparte datorită urmării principiilor de standardizare, interoperabilitate, interschimbabilitate și compatibilitate, în vederea extinderii capacității forțelor de apărare aliate de a se instrui și opera împreună în mod eficient pentru îndeplinirea misiunilor și obiectivelor asumate.

Când vine vorba de planificarea resurselor pentru apărare, un aspect relevant în analiza noastră este faptul că NATO are puține forțe proprii permanente, iar în prezent nu deține niciun sistem de arme ofensive. Drept urmare, Alianța este complet dependentă de statele sale membre pentru aproape toate echipamentele pe care le folosește în context operațional. Cu alte cuvinte, responsabilitatea resurselor pentru activitățile organizației revine aproape în totalitate statelor membre. Dacă acestea nu își bugetează resurse suficiente pentru a-și îndeplini angajamentele NATO, Alianța va avea la dispoziție capacități inadecvate. Astfel, este o legătura directă între capacitatea NATO de a livra, pe de o parte, și deciziile naționale privind bugetul și achizițiile, pe de altă parte.

De pildă, în situația în care Consiliul Atlanticului de Nord este de acord să lanseze o operație, membrii contribuie voluntar cu forțe militare, urmând ca, după încheierea acesteia, forțele să revină în țările lor (NATO 2022a). O astfel de situație determină ca unul dintre obiectivele aliaților să fie identificarea de modalități inovatoare, credibile și realizabile de creare, dezvoltare și susținere, în comun sau individual, a resurselor de apărare. Se poate remarca astfel o interdependență între resursele de apărare disponibile și capacitatea operațională a NATO.

Alianța a elaborat proceduri care să ajute la coordonarea planificării pentru tipurile de capabilități care vor fi necesare misiunilor și operațiilor sale. Acest proces (NDPP) este menit să asigure investiții și achiziții naționale și aliate fără probleme și coordonate pentru a se asigura că cerințele convenite sunt îndeplinite. În linii mari, procesul de planificare începe cu o declarație politică care subliniază ambițiile Alianței, spre exemplu specificarea numărului și tipului de operații majore și minore pentru care NATO ar trebui să fie pregătită să le întreprindă simultan. Diferite angajamente – de la Afganistan la Balcani, în Marea Mediterană și în alte părți – demonstrează înțelepciunea planificării pentru operații multiple, concurente în viitor.

Această cerință definită din punct de vedere politic de cele mai înalte autorități politice ale NATO – este apoi oferită ca îndrumare comandanților strategici ai NATO – din Comandamentul Aliat pentru Operații (Allied Command Operations/ACO) și din Comandamentul Aliat pentru Transformare (Allied Command Transformation/ACT), care dezvoltă scenariile dintre cele mai diverse și complexe pe care ce-

¹ Pe lângă statele declarate parteneri, conform Parteneriatul pentru Pace, NATO cooperează și cu celelalte trei mari organi-

zații ale lumii, aș cum sunt ONU, UE și OSCE (Centrul de informare și documentare privind NATO în Moldova 2020).

rințele politice le-ar putea genera. Pe baza aceasta, se determină nivelul general de capabilități necesare pentru a face față cu succes acestui stres și o listă de cerințe militare minime este împărțită între Aliați ca obiective de forță. Odată ce forțele au fost angajate de către statele membre pentru a face față acestor cerințe, ele întreprind un proces de evaluare *inter pares*, combinat cu lecții învățate din operațiile în curs și experiența operațională, pentru a alimenta următorul ciclu de dezvoltare a propunerilor de forțe.

NDPP își propune totodată „... să ofere un cadru în care activitățile naționale și ale Alianței de planificare a apărării să poată fi armonizate pentru a permite aliaților să furnizeze forțele și capacitățile necesare în cel mai eficient mod” (NATO 2022b). Aliații au identificat 14 domenii diferite de planificare, fiecare dintre acestea fiind angajat într-o anumită măsură în dezvoltarea capabilităților, anume: apărare aeriană și împotriva rachetelor; planificarea aviației; armament; planificare de urgență civilă; consultare, comandă și control; apărare cibernetică; planificarea forței; inteligență; logistică; medical; descurajare nucleară; resurse; știință și tehnologie; standardizare și interoperabilitate (NATO 2022b).

Politica NATO încorporează finanțarea dezvoltării de capabilități comune în NDPP, care își propune să ofere forțe și capabilități asociate pentru a întreprinde întregul spectru de operații militare din mediul aliat. Participând la NDPP, aliații își pot alinia prioritățile și cerințele naționale cu cele ale NATO, fără a-și compromite suveranitatea națională. Acest lucru permite identificarea, dezvoltarea și oferirea unei părți echitabile de resurse generale necesare pentru ca Alianța să își poată îndeplini întregul spectru de operații.

Aliații contribuie direct și indirect la costurile conducerii NATO și implementării politicilor și activităților sale. Contribuțiile indirecte sau naționale prezintă cea mai mare importanță și intervin atunci când un membru angajează capabilități și/sau forțe într-o operație militară și suportă costurile deciziei de a face acest lucru. Contribuții directe se fac în măsura finanțării bugetelor și programelor NATO pentru cerințe și necesități care servesc interesele tuturor celor 30 de membri aliați și nu pot fi suportate în mod

rezonabil individual. Toate statele membre contribuie la bugetul NATO pe baza unei formule de partajare a costurilor, reprezentând un procent mic din PIB (NATO 2022c). Acesta este principiul finanțării comune și demonstrează împărțirea responsabilităților (*burden sharing*) în îndeplinirea obiectivelor declarate ale NATO de la înființare până în prezent.

În viziunea unor analiști ai mediului geopolitic și geostrategic, partajarea responsabilităților reprezintă distribuirea costurilor și a riscurilor între membrii unui grup în procesul de realizare a unui obiectiv comun. În acest sens, există o viziune comună a faptului că riscurile pot fi economice, politice, militare sau altele (Cimbala and Forster 2005, 1).

Finanțarea comună a unui proiect aliat are drept prim pas identificarea și recunoașterea unui necesar de cheltuieli, cu certitudinea faptului că responsabilitatea acestor cheltuieli nu poate fi în mod rezonabil atribuită unei singure țări, din moment ce servește intereselor tuturor țărilor contribuabile. Cereea trebuie să fie just generată, declarată și autenticată, ceea ce presupune o interacțiune complexă a proceselor administrative naționale și internaționale. Odată recunoscută ca atare, cererea pentru cheltuieli trebuie să fie considerată eligibilă pentru finanțarea comună de către aliați, pe o scară valorică bine stabilită. Stabilirea eligibilității se face prin consensul țărilor membre care ar urma să suporte aceste costuri (NATO 2001, 208-209).

Forțele armate ale NATO devin tot mai angrenate în operații internaționale² și întreg demersul, de la inițierea planificării până la îndeplinirea obiectivului, nu este altceva decât un amplu proces de management, riguros stabilit din toate punctele de vedere.

Principiul economicității are un rol esențial în managementul resurselor de apărare. Valorificarea factorilor externi, precum identificarea unor interese și obiective comune cu alte țări și dezvoltarea diferitelor parteneriate strategice pot ajuta la conservarea forțelor, mijloacelor, finanțelor, echipamentelor aliate. Exemple elocvente de cooperare cu alți actori internaționali, cu obiective complementare și sinergice într-o zonă de operații, sunt colaborările cu forțele armate ale UE în Balcanii de Vest³, în Marea Mediterană⁴, în Marea Egee⁵ și în Irak⁶.

² Operațiile Alianței se află în aria celor trei sarcini fundamentale, enunțate în Conceptul Strategic al NATO din 2010 și reiterate la Summitul de la Bruxelles din 14 iunie 2021, anume: apărarea colectivă, gestionarea crizelor și securitatea prin cooperare (MAE 2021).

³ NATO desfășoară operația de menținere a păcii *The Kosovo Force* (KFOR) încă din anul 1999, obiectivul principal fiind de asigurare al unui mediu de securitate sigur și stabil, precum și a libertății de mișcare în Kosovo. În îndeplinirea acestor responsabilități, KFOR conlucrează îndeaproape cu *Misiunea UE în Kosovo - EULEX* (MAE 2020).

⁴ La Summitul de la Varșovia din iulie 2016, NATO a anunțat transformarea *Operației Active Endeavour* (OAE), plasată sub egida Articolului 5 (apărare colectivă), într-o nouă operație, intitulată *Sea Guardian* (OSG). OSG a cooperat în trecut în Marea

Mediterană și cu alți actori, precum *Operația Sophia*, derulată de UE și al cărei mandat s-a încheiat la finalul lunii martie 2020 (MAE 2021).

⁵ Miniștrii apărării din statele membre NATO au decis în februarie 2016 să sprijine UE în gestionarea crizei refugiaților și migranților. NATO a dislocat o forță maritimă în Marea Egee, anume *Gruparea permanentă de forțe navale* (*Standing NATO Maritime Group 2 - SNMG 2*), în scopul derulării de activități pe linie de recunoaștere, monitorizare și supraveghere a traversărilor ilegale a diverselor ambarcațiuni, în sprijinul autorităților din Turcia, Grecia și a FRONTEX/EBCGA (Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă) (MAE 2021).

⁶ La Summitul de la Bruxelles din iulie 2018, liderii NATO au decis, urmare solicitării Irakului, să lanseze o misiune *non-combat* în această țară (*Misiunea NATO din Irak - NMI*), axată pe instrui-

Dat fiind faptul că 21 de țări europene sunt membre comune NATO și UE, este esențială existența unei sinergii și urmărirea principiilor sustenabilității, complementarității, sincronizării și coordonării eforturilor, astfel încât să existe un raționament concret în alocarea și gestionarea resurselor de apărare. De remarcat este faptul că cele două organizații internaționale, conștiente de misiunile lor și de faptul că ar putea să își dubleze eforturile, decid să adopte o atitudine coerentă, sinergică, prin semnarea unor Declarații comune în 2016 și în 2018. Figura nr. 2 sintetizează cele șapte domenii strategice în care NATO și UE sunt angajate să coopereze.

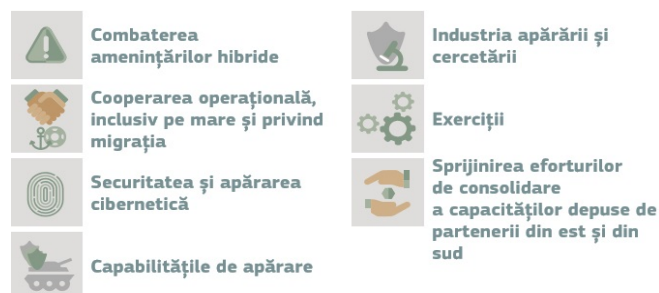

Figura nr. 2: Domeniile strategice de cooperare UE-NATO (Comisia Europeană 2018, 3)

Fiind o alianță politico-militară, NATO are drept principal obiectiv menținerea, prin misiuni și exerciții, a unui climat stabil și pașnic. Dincolo de diferențele vizibile dintre armatele statelor membre aliate la nivel de înzestrare și echipare, există un decalaj major și în direcția cheltuielilor de apărare.

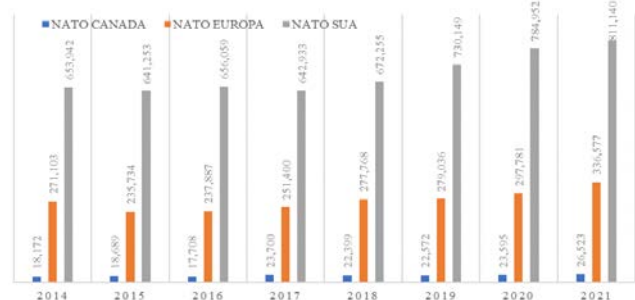

Figura nr. 3: Cheltuielile de apărare ale NATO (mil. dolari)⁷

În vreme ce SUA alocă sume considerabile pentru apărare (figura nr. 3), modernizându-și constant armata, țările europene, mai cu seamă cele fost sovietice, se străduiesc să atingă procentajul stabilit în 2014, de 2% din PIB, pentru apărare.

re și dezvoltarea capacităților instituționale ale acestui stat. Eforturile NATO sunt complementare și coordonate cu alte organizații relevante cum ar fi UE, ONU sau Coaliția Globală pentru Înfrângerea ISIS (NATO este membră a Coaliției Globale). În februarie 2021, miniștrii de externe aliați au aprobat extinderea NMI, în conformitate cu solicitarea primită din partea guvernului irakian. Noul mandat va include derularea unor activități de instruire la nivelul mai multor instituții din sfera securității și apărării, precum și în regiuni din exteriorul Bagdadului (MAE 2021).

⁷ Cifrele pentru anii 2020 și 2021 sunt estimări. Acestea includ,

O analiză a viziunii naționale asupra managementului resurselor de apărare în contextul procesului de transformare a Armatei României

Planificarea resurselor în NATO se desfășoară pe un cadru folosit în mai multe state membre, sub denumiri diferite, în unele părți similar cu Sistemul de Planificare, Programare, Bugetare și Execuție din SUA și cu Sistemul de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare (SPPBE) din România, în sensul că urmează fazele specifice de planificare/programare/bugetare, gândite după principalele funcții ale managementului.

Reiterând din textul Cartei Albe a Apărării, planificarea apărării este „procesul care stă la baza transformării și modernizării în domeniul apărării și include totalitatea programelor, acțiunilor și măsurilor inițiate de România pentru identificarea, dezvoltarea și pregătirea capacităților militare și nemilitare necesare executării misiunilor și implementării obiectivelor în domeniul apărării” (MApN 2021a, 42). Sistemul SPPBE este considerat un instrument de management util și inovativ tocmai prin modul eficient de interconectare a fazelor sale, unde accentul cade pe corelarea obiectivelor cu fondurile bugetare. Acesta își propune să realizeze o interconectare reală a obiectivelor stabilite într-o strategie cu nivelul bugetului și modul în care resursele sunt alocate.

Aderarea României la NATO implică o serie de responsabilități, printre care și existența unei armate puternice, interoperabile, care să ofere credibilitate internațională și strategică în noua arhitectură de apărare colectivă. Așadar, procesul de transformare a Armatei României a venit ca o condiție firească ce a decurs din noile orientări strategice din contextul aliat, iar în 2007 a luat forma unui document numit Strategia de transformare a Armatei României. Construit după imperativele Transformării militare a SUA din anul 2001 (US DoD Fall 2003), acesta stabilește trei orizonturi de timp în domeniul managementului resurselor de apărare (pe termen scurt – 2007, mediu – 2008-2015 și lung – 2016-2025) (MApN 2007).

Actuala Strategie națională de apărare pentru perioada 2020-2024 identifică necesitatea existenței unor resurse importante destinate înzestrării Armatei române și garanția acordării acestora pe termen lung, ceea ce constituie și un impuls necesar revigorării industriei naționale de apărare. Astfel, programele multianuale pot oferi industriei românești șanse reale de relansare, în special prin cooperare in-

începând cu 2017, Muntenegru (care a devenit membru NATO la 5 iunie 2017) și, cu 2020, Macedonia de Nord (care s-a alăturat Alianței la 27 martie 2020). 11 state membre NATO au legi naționale sau acorduri politice care prevăd ca 2% din PIB să fie cheltuit anual pentru apărare și, prin urmare, estimările viitoare se așteaptă să se schimbe în consecință. „Clubul celor 2%” sunt, în ordine: SUA (3,73%), Grecia (2,68), Estonia (2,33), Marea Britanie (2,32), Polonia (2,31), Letonia (2,27), Lituania (2,13), România (2,07), Franța (2,04), Norvegia și Slovacia (2) (NATO 2021, 8).

dustrială cu firmele de profil ale aliaților (Administrația prezidențială 2020, 5).

În baza statutului de membru NATO, Strategia militară a României, elaborată simultan cu Programul privind transformarea Armatei României până în anul 2040 (Programul Armata 2040), reflectă nevoia stringentă de transformare a Armatei în domeniul managementului resurselor de apărare. Strategia militară a României prevede că, în procesul de operaționalizare a capacităților, atingerea nivelului planificat al capacității operaționale, în procesul de operaționalizare a structurilor, se va realiza prin revitalizarea, redistribuirea și asigurarea stării de operativitate tehnică a echipamentelor actuale, precum și prin înzestrarea acestora cu echipamente noi, implicând industria românească în realizarea produselor și serviciilor necesare Armatei României (MAPN 2021b, 14-15).

Aliniat la obiectivele, standardele și prioritățile Alianței, Programul Armata 2040 descrie etapele de parcurs pentru realizarea deplină a capacităților necesare îndeplinirii misiunilor constituționale și angajamentelor asumate. Armata României va asigura dezvoltarea capacităților asumate în cadrul Țintelor de capacități⁸, în termenele stabilite. Deciziile referitoare la planificarea apărării sau planificarea și ducerea operațiilor vor fi luate inclusiv cu informația și desfășurarea consultărilor cu aliații și partenerii (MAPN 2021a, 28-29).

Carta Albă a Apărării stabilește componentele managementului integrat al resurselor pentru apărare, și anume: managementul resurselor umane; managementul resurselor financiare; managementul resurselor materiale, inclusiv managementul achizițiilor pentru apărare; managementul sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare; managementul infrastructurii de apărare; managementul resurselor informaționale (MAPN 2021a, 41). În mod evident, o relaționare a acestora în direcția transformării Armatei României este imperios necesară.

Resursa umană necesită instruirea și pregătirea specială în aria de desfășurare a activității sale pentru a oferi rezultatele așteptate. În plus, aceasta trebuie să însușească standardele de pregătire NATO.

O atenție deosebită trebuie acordată și resurselor financiare. Potrivit Acordului politic național privind creșterea finanțării pentru Apărare, România s-a angajat să aloce cel puțin 2% din PIB, până în anul 2027, din care cel puțin 20% pentru achiziția de tehnică militară și minim 2% pentru cercetare-dezvoltare și inovare. Această distribuție a alocării financiare din domeniul apărării răspunde recomandării oficiale a NATO din 2015 și permite susținerea planificării bugetare multianuale a cheltuielilor militare pentru asigurarea predictibilității politicii de înzestrare, precum și îmbunătățirea permanentă a calității vieții

personalului militar și civil.

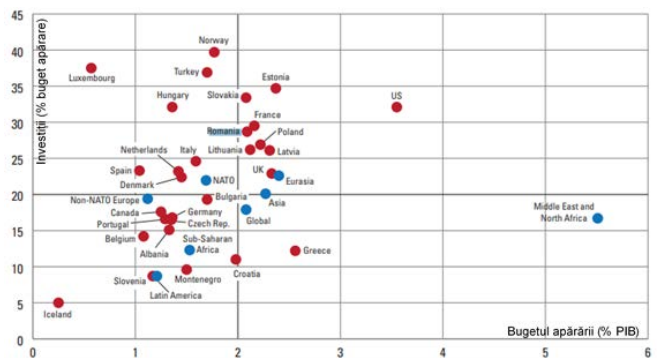

Figura nr. 4: Bugetul de apărare și de investiții al membrilor NATO și regiunilor selectate, 2020 (The International Institute for Strategic Studies 2021, 24)

Resursele materiale, inclusiv capacitățile militare, impun nevoia de preschimbare, tehnologizare, modernizare și standardizare, astfel încât să-și poată demonstra eficiența și eficacitatea într-un eventual conflict, în care succesul va fi dictat de interoperabilitatea trupelor și echipamentelor militare.

Când vine vorba de managementul achizițiilor de apărare, acesta tinde către o evoluție în direcții favorabile dezvoltării. Dacă la începutul anilor 2000, Armata României își permitea să achiziționeze doar echipamente militare *second-hand* (utilizate) de la aliați și se concentra, în principal, pe modernizarea echipamentelor existente, învechite, cele mai multe sovietice (The International Institute for Strategic Studies 2021, 162), în ultimii ani se pot observa alte orientări. Creșterile financiare din domeniul apărării, dar și riscurile și amenințările ruse apărute odată cu anexarea Crimeii, au contribuit la progresul transformării militare a Armatei României.

O infrastructură complexă și modernă de apărare reprezintă o cerință indispensabilă pentru mobilitatea trupelor și echipamentelor militare și scăderea timpului de reacție. Sunt necesare proiecte care să urmărească dezvoltarea elementelor de infrastructură militară (terestră, aeriană, navală), corelate cu planul de dezvoltare al infrastructurii rutiere și feroviare și cu cel din agricultură (cu destinație duală). Toate acestea trebuie să asigure capacități de cartuire trupe, depozitare și facilități de dislocare, staționare și antrenament pentru forțele naționale și cele aliate. De asemenea, o direcție de interes pentru dezvoltarea managementului infrastructurii de apărare este și cofinanțarea proiectelor aprobate țării noastre în cadrul Programului NATO de Investiții în Securitate.

Este mai mult decât evident că era informațională pe care o parcurgem impune un anumit ritm al acțiunilor. Pe de o parte, gestionarea resurselor informaționale, prin cooperare în domeniul informațiilor pentru apărare și schimbul de informații cu statele

⁸ Țintă de capacități - o descriere cantitativă și/sau calitativă a abilității de a crea un efect sau un rezultat dorit care trebuie să

fie disponibil pentru a fi folosit la un anumit moment dat (NATO 2020, 79).

aliat și partener pe probleme de interes comun, în vederea sprijinirii procesului decizional la nivelul NATO, într-o manieră transparentă și cooperantă, este esențială. Pe de altă parte, combaterea *fake-news*, implicat a acțiunilor informative ostile care urmăresc influențarea percepției sociale, destabilizarea și sporirea neîncrederii populației în instituțiile statului este o provocare continuă.

Concluzii și propuneri

În urma prezentului demers științific în domeniul managementului resurselor de apărare, văzut din perspectiva NATO, pe de o parte, și a României, pe de altă parte, un lucru este cert: există un decalaj tehnologic, industrial și infrastructural major între forțele armate aliat, fapt care atrage apariția sentimentului de vulnerabilitate în cazul unui atac inamic.

Prin urmare, consider prioritară impunerea unei *strategii acționale* de interoperabilitate și standardizare în cercetare-dezvoltare și inovare la nivel de capabilități aliat, coroborată cu *investiții financiare* serioase în domeniul militar, care să contrabalanseze decalajul existent. O asemenea strategie, implementată corespunzător de către statele aliat, ar reflecta și întări misiunea NATO de contracarare a riscurilor și amenințărilor la adresa apărării și securității.

În aceeași ordine de idei, conștientizarea importanței acestei dimensiuni reprezintă un prim pas al transformării în domeniul militar. Un management eficient al resurselor de apărare ține de capacitatea fiecărui stat aliat de a-și prioritiza interesele și obiectivele naționale și de a le alinia cu cele colective și, bineînțeles, de a le duce la îndeplinire cu succes.

Datorită poziției sale privilegiate de membru cu drepturi depline a NATO și a UE, cred cu tărie că România are șanse semnificative privind dezvoltarea și, implicat, transformarea în domeniul militar. În pofida acestui aspect, implementarea standardelor Alianței și urmărirea interoperabilității trebuie menținute și aplicate cu prioritate la nivelul Armatei române. Achiziția, modernizarea și inovarea capabilităților de apărare trebuie să răspundă necesităților naționale, dar și aliat, și să corespundă, bineînțeles, cu standardele NATO.

Dat fiind faptul că actualul cadru juridic furnizează baza legală pentru realizarea eficientă a planificării apărării naționale, este imperios necesar să existe un proces atent structurat, bazat pe capabilități, îmbunătățit continuu prin integrarea domeniilor de planificare a apărării într-o abordare guvernamentală completă, sub coordonarea autorității responsabile.

Cum evenimentele din mediul internațional sunt impredictibile, politica statelor membre NATO în domeniul managementului resurselor de apărare trebuie să rămână flexibilă, convergentă și precaută, astfel încât să funcționeze pentru îndeplinirea obiectivelor sale.

Bibliografie:

Administrația prezidențială. 2020. „Strategia Națională de Apărare a țării pentru perioada 2020-2024.” București. Accesat 25.02.2022. https://www.presidency.ro/files/userfiles/Documente/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_2020_2024.pdf.

Centrul de informare și documentare privind NATO în Moldova. 7 iulie 2020. *Parteneriate și relații cu părți terțe*. Accesat 24.02.2022. <https://infocenter.md/relatia-cu-parti-terte>.

Cimbala, Stephen J. și Peter Kent Forster. 2005. *The US, NATO and Military Burden-Sharing*. New York: Routledge.

Comisia Europeană. februarie 2018. *#EU Defence: către Uniunea Europeană a Apărării*. Accesat 25.02.2022. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/towards-a-european-defence-union_ro.pdf.

MAE. august 2020. „Balcanii de Vest - KFOR.” *Operații NATO*. Accesat 25.02.2022. <https://nato.mae.ro/node/401>.

MAE. iunie 2021. „Activitatea NATO în Marea Egee.” *Operații NATO*. Accesat 25.02.2022. <https://nato.mae.ro/node/1010>.

MAE. iunie 2021. „Marea Mediterană - Operația Sea Guardian.” *Operații NATO*. Accesat 25.02.2022. <https://nato.mae.ro/node/1011>.

MAE. iunie 2021. „Misiunea NATO în Irak.” *Operații NATO*. Accesat 25.02.2022. <https://nato.mae.ro/node/1102>.

MAE. 15 iunie 2021. „Comunicatul Summitului NATO de la Bruxelles - 14 iunie 2021.” *Comunicat de presă*. Accesat 25.02.2022. <https://www.mae.ro/node/55924>.

MApN. 2007. „Strategia de transformare a Armatei României.” București. Accesat 25.02.2022. https://drpcvp.mapn.ro/webroot/fileslib/upload/files/PROGRAME%20SI%20STRATEGII/STRATEGIA_TRANSFORMARE_ARMATA_ROMANIEI.pdf.

MApN. 2021a. „Carta Albă a Apărării.” București. Accesat 25.02.2022. https://www.mapn.ro/legislatie/documente/carta_alba_2021.pdf.

MApN. 2021b. „Strategia militară a României.” București. Accesat 25.02.2022. <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2021/08/STRATEGIA-MILIT-ARA-A-ROMANIEI-1.pdf>.

NATO. 2001. *Manualul NATO*. Brussels: Office of Information and Press. Accesat 25.02.2022. <http://storage1.dms.mpinteractiv.ro/media/1/186/3927/12777856/36/manualul-nato.pdf>.

NATO. 2020. „Glosar de termeni și definiții NATO.” NATO-AAP-06. Accesat 24.02.2022. <https://www.unap.ro/ro/news/aap6ro.pdf>.

NATO. 11 June 2021. „Defence Expenditure of NATO Countries (2014-2021).” *Press Release (2021) 094*. Accesat 25.02.2022. https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2021/6/pdf/210611-pr-2021-094-en.pdf.

NATO. 2022a. *Ce este NATO?* Accesat 24.02.2022. https://www.nato.int/nato-welcome/index_ro.html.

NATO. 2022b. *NATO Defence Planning Process*. Accesat 24.02.2022. https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49202.htm.

NATO. 2022c. *Funding NATO*. Accesat 24.02.2022. https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_67655.htm.

The International Institute for Strategic Studies. 2021. *The Military Balance 2021*. Routledge Journals.

US DoD. Fall 2003. *Military Transformation: A Strategic Approach*. Washington: Office of Force Transformation. Accesat 25.02.2022. <https://www.hsdl.org/?view&did=446223>.

Responsabilitatea privind conținutul articolelor publicate în Colocviu strategic, inclusiv a opiniilor exprimate, revine în totalitate autorilor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare și Legii nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare. Sunt autorizate orice reproduceri, fără perceperea taxelor aferente, cu condiția precizării exacte a sursei.

Colocviu strategic

Redactor: CS II dr. Cristian BĂHNĂREANU
Pagină web: <https://cssas.unap.ro/ro/cs.htm>
e-ISSN 1842-8096, 350/2022

Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate

Adresă: șos. Panduri, nr. 68-72, sector 5, București
Telefon: 021.319.56.49, Fax: 021.319.57.80
E-mail: cssas@unap.ro, Website: <https://cssas.unap.ro>